

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Janza Frigyesné ügyvéd (1042 Budapest, Árpád út 56. B. lph. II/6.) által képviselt (.....) felperesnek a dr. Szakál Róbert ügyvéd (1114 Budapest, Bartók Béla út 56.) által képviselt (.....) alperes elleni felmondás érvénytelenségének megállapítása, bérleti- és használati díj megfizetése iránti perében a Fővárosi Bíróság 2009. június 25-én kelt 18.G.41.524/2007/36. számú ítélete ellen az alperes fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.000.000 (kétfmillió) forint + áfa másodfokú perköltséget, az államnak külön felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint le nem rótt másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Felperes a Kft-ből (továbbiakban felperesi jogelőd) kiválással jött létre, bejegyzésére 2007. február 2-án került sor, a kiválási vagyonmegosztás szerint a szám alatt található ingatlan vonatkozásában a Kft. jogutódja. Az Zrt. 2007. június 21-től a tagja, 2008. február 8-ától pedig egyszemélyes tulajdonosa felperesnek.

Alperesnek 2000. április 13-tól az Kft. (továbbiakban Kft.) és a tagja, aki egyben ügyvezető is.

Az Kft-nek és a tagja, akik együttes képviseleti joggal rendelkező ügyvezetők is.

A per elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint még a kiválást megelőzően a 2001. szeptember 5-én kelt bérleti szerződéssel felperesi jogelőd bérbe adta alperesnek a tulajdonában álló szám alatti nem lakás céljára szolgáló 1.919 m² alapterületű helyiséget 2011. december 31-ig terjedő határozott időtartamra. A szerződés 3.3. pontja szerint a bérlő három havi bruttó bérleti díjnak megfelelő óvadékot volt köteles nyújtani. A szerződés 3.4. pontja azt is tartalmazta, a bérbeadó az óvadék helyett, tizenkét hónapra szóló bankgaranciát a bérleti jogviszony időtartama alatt bármikor elfogad. Rögzítették azt is, a bérlőnek a bankgarancia lejártát megelőző tíz nappal át kell adnia a bankgaranciát nyújtó bank nyilatkozatát arról, a bankgaranciát annak lejártakor további tizenkét hónappal meghosszabbítja. Ha a bank nyilatkozata a bankgarancia lejártát megelőző tizedik napon nem áll a bérbeadó rendelkezésére, úgy a lejáratot megelőző ötödik napon a bankgarancia teljes összegét lehívja és azt óvadékként kezeli a továbbiakban. A 8.3. pont értelmében rendkívüli felmondásnak a másik fél súlyos szerződésszegése esetén volt helye. Súlyos szerződésszegésnek minősítették különösen azt, ha a bérlő a bérleti díjat - írásbeli felszólítás ellenére - a fizetési határidőtől számított harminc napon belül nem fizeti meg.

Alperes 2001. szeptember 10-én az Kft-vel, mint albérlővel megkötött szerződéssel a bérleményből 553 m²-t ruházati kiskereskedelem tevékenység folytatására, 80 m²-t irodai felhasználásra határozatlan időtartamra az Kft. használatába adott.

A 10. pont szerint az albérleti szerződést 2001. október 31. napját követően a szerződő felek bármelyike írásban a következő hónap utolsó napjára felmondhatja, a felmondással a jogviszony megszűnik.

Felperes az albérleti szerződés létrejöttéhez hozzájárult.

Felperesi jogelőd 2006. november 16-án kelt levelével tájékoztatta alperest, az óvadéknyújtási kötelezettsége körében rendelkezésre bocsátott bankgarancia 2006.

november 3-án lejárt, felhívta, hogy 2006. november 22-ig tegyen eleget óvadéknyújtási kötelezettségének, ellenkező esetben a bérleti szerződést, annak 8.3. pontja alapján azonnali hatállyal felmondja.

Alperes válaszlevelében elismerte az óvadék címén nyújtott bankgarancia lejártát, de vállalta, hogy a bankgarancia biztosítása érdekében eljár, egyidejűleg utalva arra, pénzeszközei le vannak kötve, felajánlotta, hogy 2007. január végétől kezdődően három havi egyenlő részletben az óvadék teljes összegét rendelkezésre bocsátja.

Felperesi jogelőd 2006. december 12-én kelt levelével azt közölte alperessel, az óvadék nyújtására szolgáló határidő eredménytelen elteltére és a korábban közölt felmondásra figyelemmel a bérleti szerződés 2006. december 31-ével megszűnik. Kérte alperest, gondoskodjon az ingatlan kiürítéséről.

Az alperes képviselőjében eljárva ügyvéd 2006. december 15-i levelében vitatta a felmondás jogszerűségét, hangsúlyozva, a jogszerűtlen felmondás nem alapozhatja meg a bérlő és az albérlő kiürítési kötelezettségét. Arra az esetre, amennyiben az óvadék részletekben történő megfizetésére vonatkozó ajánlatot felperesi jogelőd nem fogadja el, a szerződés közös megszüntetésével kapcsolatos tárgyalásokat kezdeményezett.

Felperesi jogelőd 2006. december 19-i levelében ismételten felhívta alperest az óvadék 2006. december 29-ig történő rendelkezésre bocsátására azzal, amennyiben a felhívásnak nem tesz eleget, úgy tekintse a levelet rendkívüli felmondásnak, amely a bérleti szerződést 2007. január 31-ére megszünteti. Erre az esetre kérte, hogy gondoskodjon az ingatlan kiürítéséről.

Alperes ezt követően, 2007. április 10-én (..... ügyvéd útján) azt közölte felperesi jogelőddel, az általa közölt 2006. december 31-ére, majd 2007. január 31-ére szóló felmondások érvénytelenek, azonban a felmondást tartalmazó nyitott levelét a bérleményben tevékenységét folytató Kft. munkatársával vetette át, így a felmondás ténye az Kft. előtt ismertté vált. Utalt arra, az Kft. a bérleményben évi 600.000.000 forint forgalmat realizáló konfekció-kereskedelmi tevékenységet folytat, albérleti jogviszonya a bérleti jogviszony időtartamával azonosan 2011. december 31-ig tart. A felmondás ténye, annak érvénytelensége ellenére is, olyan üzleti kockázatot jelent az albérlő számára, amire tekintettel beszerzési döntéseit halasztani volt kénytelen. A beszerzési döntések elhalasztása pedig jelentős forgalomkieséssel járt, de a további bizonytalanság teljes üzleti működését lehetetlenné teheti. Arra hivatkozott, az érvénytelen felmondások miatt az Kft. kára eléri a 45.000.000 forintot, ezen kártérítési igényét rá

engedményezte. Az engedményezés eredményeként a kártérítési igény összegét a Ptk. 296.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően beszámítja a felperesi jogelőd március 12-i levelében közölt 10.198.147 forint és késedelmi kamataira vonatkozó követelésébe.

Felperes 2007. június 18-án kelt levelében felszólította az alperest 55.703.972 forint elmaradt bérleti díj és 861.420 forint üzemeltetési költség nyolc napon belüli megfizetésére, biztosíték nyújtására, utalva arra is, a bérleti díjmaradás mindenképpen megalapozza az Ltv. 25.§ (1) bekezdése szerinti felmondást.

Alperes 2007. július 2-án kelt levelében ugyancsak hivatkozott a felmondás érvénytelen voltára, s az Kft. addig keletkezett kárát 135.000.000 forintban megjelölve, újabb beszámítási nyilatkozatot tett.

Miután alperes a beszámítási nyilatkozatára hivatkozással vitatta tartozása fennálltát, felperes 2007. július 11-én kelt levelével a bérleti jogviszonyt 2007. augusztus 31-re felmondta arra hivatkozással, a feltételezéseken alapuló, nem bizonyított kárigényt nem lehet beszámítani.

Alperes a felperes által megküldött számlákat ezt követően sem egyenlítette ki.

Felperes ismételten fizetési felszólítást küldött az alperesnek a felmondás jogkövetkezményére történő figyelmeztetéssel, felhívta alperest, nyolc napon belül tegyen eleget fizetési kötelezettségének, elsősorban a bérleti díj és üzemeltetési költség, másodsorban az óvadékösszeg tekintetében, mert e határidő eredménytelen eltelte esetében az Ltv. 25.§ (1) bekezdése értelmében további nyolc napon belül a bérleti jogviszonyt felmondja.

Az alperes székhelyére címzett felszólítást 2007. szeptember 24-én ügyvezető vette át.

A felszólításban közölt határidő eredménytelenül telt el, felperes a bérleti jogviszonyt 2007. október 9-én kelt levelével 2007. november 30-ra felmondta.

A felperes 2007. december 19-én a bérleményt kiüríttette, birtokba vette, azon átalakításokat végzett.

Az alperes és az Kft. által indított birtokvédelmi eljárásban a jegyzője VIII/B.13006/2008. számú határozatában a birtokháborítás tényét

megállapította, egyben a panaszos visszahelyezés iránti kérelmét elutasította lehetetlenülésre, a bérlemény átalakítására hivatkozva.

A birtokháborítási eljárásban született határozatok alapján mindkét fél bírósághoz fordult, a pereket a Pesti Központi Kerületi Bíróság egyesítette, s a 27.G.300.227/2008. számú per tárgyalását a jelen peres eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette.

Felperes 2007. szeptember 24-én előterjesztett, többször, legutoljára a bérlemény birtokbavételére figyelemmel 2008. február 20-án módosított, illetve az összegszerűség tekintetében 2008. október 1-jén pontosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a bérleti jogviszony felmondása érvényes, alperes köteles a bérlemény elhagyására, kiürítésére. Kérte továbbá alperest a birtokbavételig terjedő időre 102.421.823 forint elmaradt bérleti-, használati díj, üzemeltetési költség, valamint ezen összeg után 2007. május 1-jétől a kifizetésig járó Ptk. 301/A § szerinti késedelmi kamat megfizetésére kötelezni. Keresetét az Ltv. 24-25.§-ára, a Ptk. 423.§-ára alapította. Elsődlegesen a 2007. augusztus 31-ére, másodsorban a 2007. november 30-ára szóló felmondás érvényességének megállapítását kérte a Pp. 123.§ alapján arra hivatkozással, megállapítás iránti kereseti kérelmét az alperessel szembeni jogai megóvásának szükségessége indokolja. E körben előadta, a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt folyó birtokper a jelen per érdemi elbírálásáig, a felmondás érvényességéről történő döntésig felfüggesztésre került, alperes a jelenlegi használók működési engedélye iránti hatósági eljárásban bérleti jogára hivatkozással vitatja a használati jogukat, továbbá büntető eljárás is folyamatban van. Jogalap tekintetében arra hivatkozott, az alperesi beszámítás megalapozatlan, a vele szemben fennálló bérleti-, használati díj, valamint üzemeltetési költség tartozását nem szüntette meg, az továbbra is fennáll. A bérleti díj megfizetésének elmulasztása miatt pedig a bérleti jogviszonyt jogszerűen mondta fel, annak megszűnése folytán alperes kötelessé vált az ingatlant elhagyni. A beszámítás alapjául szolgáló kárigény megalapozatlansága indokául kiemelte, a 2006. december 31-re vonatkozó felmondást tartalmazó levelet, valamint a 2006. december 19-én kelt, 2007. január 31-re szóló felmondó levelet az alperes képviselőjét ellátó ügyvéd és a javára szóló levelek átvételére jogosult személy vette át, az Kft. 70 %-os tulajdonosa, aki az alperesnek és az Kft-nek is a vezető tisztségviselője, azonos tehát a két cég tulajdonosi köre, székhelye, telephelye és a cégvezetése. 2006. december 11-ig az alperes tagja volt, továbbá házastársanak. ezen túl mind az alperesnek, mind az Kft-nek megbízott ügyvédje, akinek ügyvédi tevékenysége kiterjed ilyen tartalmú iratok átvételére is. Mindezek alapján nem róható a terhére, hogy a felszólító levelet az Kft. megismerte.

Állította, a kártérítési igény azon okból is megalapozatlan, az albérleti szerződés harminc napra felmondható volt, az Kft. ezért a bérleményben hosszútávra nem rendezkedhetett be, és ezt a pozícióját nem ronthatta le a bérleti jogviszony felmondásának kilátásba helyezése.

Vitatta a 2007. november 6-án kelt engedményezési szerződés érvényességét, figyelemmel arra, az Kft. képviselőjére a cégnyilvántartás adatai szerint és ügyvezetők együttesen jogosultak, az engedményező képviselőjében történt céges aláírás nem cégszerű. Hivatkozott továbbá arra, a szerződést kizárólag a bírósági előkészítő irathoz csatolta az alperes, nem tett eleget a Ptk. 328.§ (3) bekezdésében foglalt értesítési kötelezettségének.

Alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. Azt nem vitatta, hogy 2007. januárjától felperesnek a bérlemény használatáért sem bérleti, sem használati díjat nem fizetett. Lényegében azt állította, a felperessel szemben fennálló - 102.421.823 forint - tartozásába a kártérítési követelését a 2007. július 2-i közléssel és az októberi levelével beszámította, a beszámítási nyilatkozata a felperesi követelést megszüntette, a beszámítást a szerződésük nem zárta ki. A beszámítás folytán a Ptk. 296.§ (2) bekezdése alapján a felperessel szembeni fizetési kötelezettsége a felmondások időpontjában nem állt fenn, ebből következően megalapozatlan a felmondás és az azt követő birtokbavétel. Előadta, az óvadék biztosításának elmulasztására alapított korábbi felmondások jogszerűtlenek voltak, tekintve, felperes megszegte a szerződésben foglalt óvadéklehívási kötelezettségét, ezért az óvadék biztosításának elmulasztására a felmondó nyilatkozatait nem alapíthatta volna. Felperes személyes kézbesítő útján az Kft. székhelyén juttatta el a neki címzett 2006. december 12-én kelt felszólító levelet, mely "nyílt levélről", illetve a 2006. december 19-i levél tartalmáról az üzleti partnerei, a szállítói is értesültek. A felperes 2006. december 31-re, majd 2007. január 31-re szóló felmondásai, melyek az óvadék pótlásának elmaradása miatt kerültek megküldésre, valamint a bérlemény kiürítésére irányuló felszólításai olyan mértékben megnövelték az Kft. albérlő kereskedelmi, üzleti tevékenységének kockázatát, amely őt beszerzési tevékenységének alapvető megváltoztatására kényszerítette. A saját gyártású kollekciójával kapcsolatos alapanyag beszerzési és gyártásszervezési tevékenységét leállította, mivel az értékesítés megghiúsulása esetén a szállító és gyártó partnereinek számláit nem tudta volna kifizetni. A késztermékeket szállító partnereinél át kellett térnie a halasztott fizetésű szállításokról az azonnali fizetésű beszerzésekre, mivel a szállító számlák kiegyenlítésének kockázatát nem vállalhatta. Mindezek következményeként 2007. januárjától kezdve nagyobb bevételkiesése volt, jelentős átszervezésre kényszerült, több üzletét be kellett zárnia, alkalmazottainak jelentős részétől meg kellett válnia, a végkielégítéseket, a felmondási időre járó béreket, közterheket is meg kellett fizetnie. Azt hangsúlyozta, az Kft.-nek a szállítók, alkalmazottak és az üzleti partnerek érdekei védelmét kellett szem előtt tartania, szükséges volt az intézkedések megtétele a bekövetkező lehető legkisebb kár érdekében. A 2006. évi IV. törvény 30.§ alapján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetre tekintettel voltak kötelesek a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekében elsődlegessége alapján ellátni, helytállási kötelezettségükre tekintettel, továbbá az 1991. évi XLIX. törvény 33/A.§ alapján, valamint a Btk. 290.§-ára figyelemmel. Az Kft-t ért kár összegét

2007. június 30-ára vetítve 143.690.913 forintban, 2007. december 29-ére 349.813.141 forintban mutatta ki.

Az Kft. kárának megtérítését a Ptk. 339.§ (1) bekezdése alapján közvetlenül felperestől is követelheti, ezen kártérítési követelését rá engedményezte.

Az albérleti szerződés felmondhatóságával kapcsolatban azt hangsúlyozta, taggyűlési határozat kötelezte arra, hogy amennyiben az albérleti szerződést fel kívánja mondani, úgy ahhoz az ügyvezetőnek meg kell szereznie a taggyűlés jóváhagyását. Mivel az Kft. az alperesi társaságban a szavazatok több, mint 99 %-ával rendelkezik, az ő akaratával szemben nem lehet az albérleti szerződést felmondani. Ennek alátámasztására 2001. október 16-i taggyűlési jegyzőkönyvet csatolt.

Alperes utóbb arra is hivatkozott, az ingatlant felperes valójában értékesíteni kívánta, ennek érdekében történt meg a kiválása is a jogelőd kft.-ből. A környéken az Zrt. szerezte meg az üzletek tulajdonjogát, a szám alatti üzlethelyiség tekintetében például erőszakos cselekményre is sor került. Alappal kellett tartania attól, felperes önhatalmúan kívánja kiűrtetni az ingatlant.

Hivatkozott továbbá arra, a 135.000.000 forint összegre vonatkozó beszámítási nyilatkozata felperes jövőben lejáró pénzköveteléseit is megszüntette. A Ptk. 292.§ (2) bekezdése szerint a pénztartozás jogosultja ugyanis a határnapot megelőzően, illetőleg a határidő kezdete előtt felajánlott teljesítést is köteles elfogadni, emiatt csak a beszámított követelésnek kell lejátrnak lenni, a beszámítás a jövőben esedékes követeléseket is megszünteti. Kifejtette, a károsodás 2007. június 30-án már valamennyi bezárt és működő üzlet esetében megállapíthatóvá vált.

A kár két részből tevődik össze. Egyrészt 2007. január 1. és 2007. június 30. közötti időszakban a, a, a és üzletekben bekövetkezett árréstömeg-elmaradás és az eredményelmaradás összegéből, másrészt a és a még működő üzletek esetében 2007. július 1-jétől kezdődően a bérleti jogviszony szerződés szerinti befejező időpontjáig számítható kárból, abból az eredményből, amely ezeknek az üzleteknek a 2006. évi eredményéből számolt egy havi átlageredményéből, a 2007. évi első hat havi eredmény alapján számolt havi átlag eredmény levonása után mutatkozik.

Alperes 2008. július 4-én lényegében a beszámítási igényével azonos tényelődásra és jogcímre alapítva viszontkeresetet is előterjesztett, felperest 296.848.781 forint kárösszeg és késedelmi kamatainak megfizetésére kérte kötelezni.

Hangsúlyozta, felperes és jogelődje jogellenes cselekedeteivel, és a 2006. december 20-án azokhoz párosuló fenyegetéssel olyan döntésekre kényszerítette az Kft-t, amelyek következtében rendkívül jelentős károkat szenvedett el.

Elszenvedett kára körében hivatkozott arra is, az üzletek idő előtti bezárása folytán az üzletátalakítások jelentős hányada nem térült meg. További kárként utalt az üzlet megnyitásakor és azóta az üzlet bevezetése érdekében felmerült jelentős összegű marketingköltség meg nem térült hányadára.

Utalt arra is, felperes és az Zrt. akarata az üzletrész adásvételi szerződések aláírását jóval megelőzően eleve és kizárólag arra irányult, az

..... Zrt. a felperesi gazdasági társaság teljes üzletrészét és annak révén a perbeli ingatlan tulajdonjogát megszerezze. Felperesi jogelőd szándékosan mulasztotta el a bankgarancia lehívását, mivel a perbeli ingatlan eladása érdekében a bérleti jogviszony megszüntetésére törekedett.

Egyebek mellett előadta azt is, felperes 2007. június 21-én készült taggyűlési jegyzőkönyve szerint a perbeli ingatlannal kapcsolatban jelentős hitelszerződés megkötéséről határozott úgy, az ingatlan fejlesztéséhez szükséges további pénzügyi forrást kölcsönként az Zrt. vállalta nyújtani a felperes részére, továbbá az Zrt. az alperessel fennálló bérleti szerződések megszüntetésével kapcsolatosan felmerülő pénzügyi kötelezettségeket ellenszolgáltatás kikötése nélkül teljes egészében átvállalta. Állította, a perbeli ingatlan megszerzése a tervezett területén található ingatlanok megszerzésére irányuló folyamatoknak volt a része.

Hivatkozott továbbá arra, alperes törvényes képviselője és ügyvéddel szemben büntetőeljárást kezdeményezett a Kft.-vel és a Kft.-vel együtt, ez alátámasztja, hogy 2006. december 20-án okkal kellett tartania neki és az Kft.-nek attól, felperes a kiürítési felszólításhoz kapcsolódó fenyegetést beváltva a Kft. és a Kft. példáját követve jogellenesen elzárja őket a bérlemény használatától és megfosztja őket a bérleményben található ingóságoktól. Ezt erősíti meg az is, felperes 2007. december 19-én erőszakkal és tilos önhatalommal vette birtokba a bérleményt.

Alperes előadása alátámasztására egyebek mellett 2006. december 20-án az Kft. és közötté folyt megbeszélésről felvett jegyzőkönyvet csatolt. A jegyzőkönyvben rögzítésre került azon előadása, 2006. december 15-én az Kft. szám alatti raktárában egy küldönc alperes részére kívánt levelet kézbesíteni, amit a raktár területén tartózkodók közül többen elolvastak. Végül az ott tartózkodó jogi képviselő átvette a levelet. A jegyzőkönyv tartalmazza azt is, ügyvéd tájékoztatta jogi álláspontjáról a cégeket, miszerint a felmondások érvénytelenek, majd előadta, az érvénytelen felmondások okán a bérleti jogviszony továbbra is fennáll, az albérleti szerződést veszély nem fenyegetheti. azonban tájékoztatta a jelenlevőket, hogy aznap ügyvédi irodájában két ismeretlen férfi jelent meg, akik a tulajdonos megbízottjaként mutatkoztak be, azt mondták, helyesen tenné, ha meggyőzné az ügyfelét arról, legkésőbb február végéig ürítse ki és hagyja el az ingatlant, amennyiben nem távozik önként az ingatlanból, akkor el lesz távolítva onnan erővel. Ezután a látogatók távoztak. A jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy a két társaság ügyvezetői megállapodtak abban, az ingatlant a felszólítás és a fenyegetés ellenére nem ürítik ki, minden jogi eszközzel megvédik. Rögzítették továbbá, az Kft. a saját készítésű áruk gyártását megszünteti, a tavaszi gyártás alapanyag rendeléseit nem adja le, a már leadott rendeléseit visszavonja. A készáru beszerzési tevékenységét alapvetően megváltoztatja, előrendeléseket nem ad le, csak olyan árut szerez be, melyek ellenértékét előzőleg már kiegyenlítették. Valamennyi készáru készletét legkésőbb április végéig az utolsó darabig kiárusítja, ennek érdekében akár radikális árengedményeket ad a vásárlóknak, mivel az üzlet esetleges kényszerű bezárása esetén a teljes készlet értéktelenné válna.

Alperes továbbá 2007. január 24-i és április 10-i keltezésű, a szám alatti, a, valamint a található üzletei bezárására vonatkozó taggyűlési jegyzőkönyveket is csatolt.

Ugyancsak benyújtotta az Kft. 2007. október 30-án kelt, alperesnek címzett levelét, mely szerint a felperes jogellenes kiürítési felszólításai és felmondása miatt jelentősen megnövekedett üzleti kockázata, melyre tekintettel 2007. január 1-jétől működésének átszervezésére kényszerült. A tevékenységének átszervezéséből származó kár összege meghaladja a 200.000.000 forintot, mely kárának megtérítését követeli az alperestől, amely kártérítési követelését - a korábbi egyeztetéseknek megfelelően - engedményezi alperesre.

Mellékelte a 2008. július 1-jén ügyvezető, mint az Kft. engedményező képviselője és ügyvezető, mint az alperesi engedményes törvényes képviselője által aláírt engedményezési szerződést is.

Alperes igazságügyi könyvszakértő kirendelését kérte annak bizonyítására, az Kft.-nél bekövetkezett kár a 2006. december 20-án tartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyvben rögzített döntések következménye, továbbá tanúbizonyítást indítványozott. Tanúként kérte meghallgatni felperes korábbi ügyvezetőjét,, felperes volt pénzügyi vezetőjét, valamint egyebek mellett az Zrt. ingatlan megvásárlására vonatkozó ajánlattételek időpontjára, a kiválás körülményére, a bankgarancia lehívása elmulasztására, a felperes együttműködési kötelezettsége megszegésére, a fenyegető nyilatkozatot tett személy megbízójának kilétére, az ingatlanra 2006. novemberét megelőző vételi ajánlatok megtételére nézve.

Felperes a viszontkereset elutasítását, alperes peröltségben marasztalását kérte. Hangsúlyozta, az alperes által érvényesíteni kívánt beszámítás nem a kereseti kérelem jogalapját képező követeléssel egyenmű, valamint az engedményezés időpontjára is figyelemmel nem lejárt követelés, a később bekövetkező károkról döntöttek az alperes által hivatkozott korábbi taggyűlésen a tulajdonosok. Vitatta, a képviseletében eljáró személyek fenyegető fellépéssel keresték fel az alperest, s hogy az Kft.-nek a hivatkozott döntéseket szükségszerűen meg kellett hoznia, döntései nyomán kára keletkezett. Utalt arra is, belső döntéssel az 1997. évi CXIV. törvény 17.§-ára figyelemmel nem változtatható meg az aláírási jogosultság. Kitért arra is, a bérleti díjba beszámítani követelést csak akkor lehet, ha ebben a felek előzetesen a szerződésben kifejezetten megállapodtak. Életszerűtlennek tartotta, hogy az albérleti szerződés megkötését követően nem az albérleti szerződés módosítására, hanem a 2001. október 16-i alperesi taggyűlési határozata meghozatalára került sor. Állította, a bérlemény mindvégig alkalmas volt a rendeltetésszerű használatra, továbbá hiányoznak a Ptk. 339.§-ának, mint szerződésen kívüli kárnak az egyes elemei is, az Kft. által elszenvedett esetleges forgalomcsökkenés nincs összefüggésben a bérlet felmondásának kezdeményezésével, s hiányzik a jogellenesség is. Vitatta, hogy kötelessége lett volna az óvadék banki érvényesítése.

Az elsőfokú bíróság 2009. június 25-én kelt 18.G.41.524/2007/36. számú ítéletével megállapította, hogy a, mint bérbeadó által a, mint bérlővel közölt: a szám alatti bérlemény bérleti jogviszonyának 2007. november 30. napjára szóló felmondása jogszerű, a bérleti jogviszonyt megszüntette, a megszűnésre figyelemmel alperes kötelessé vált a bérlemény elhagyására, kiürítésére. Kötelezte alperest felperesnek 102.421.823 forint, valamint ezen összeg után 2007. május 1-jétől a kifizetésig járó időre a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamata, továbbá 12.265.092 forint perköltség, az államnak 900.000 forint viszontkereseti illeték megfizetésére. A viszontkeresetet elutasította. Az ítélet indokolásában megállapította, alperes a 2007. januárjától esedékessé váló fizetéseket felperes részére nem teljesítette. A felperes 2007. augusztus 31-ére szóló felmondását megalapozatlannak tekintette. Megállapította azt is, hogy felperes szerződéses kötelezettsége ellenére nem hívta le a bankgaranciát az óvadék biztosítása érdekében, rámutatva azonban arra, az óvadékból való kielégítés csak lehetőség, a jogosult nem köteles az óvadékot a követelés fedezésére fordítani. Megállapította, 2006. decemberében közölt felperesi felszólítás, felmondás az Ltv-ben megkövetelt alaktság hiányában és a bankgarancia lehívásának elmulasztása alapján nem volt jogszerű, ezért joghatás kiváltására alkalmatlan nyilatkozat volt. Alperes arra tekintet nélkül, hogy az óvadék lehívása megtörtént-e, változatlanul köteles volt a bérleti díj fizetésére.

A 2007. november 30-ára szóló felmondást az Ltv-ben megkövetelt határidők betartásával érvényesnek, az alperes által hivatkozott engedményezést közte és az Kft. között létrejöttnek ítélte. Rögzítette, alperes a felszólítás átvételét követően a teljesítésre nyitva álló határidőben közölt levelével felperessel szemben beszámítási nyilatkozatot tett, a beszámítás lehetőségétől a Ptk. 296.§ (1) bekezdése értelmében bérlőként nem volt elzárva, ezért a határidőben közölt beszámításra figyelemmel a beszámítani kívánt követelés megalapozottsága volt vizsgálendő. Alperes beszámítási nyilatkozatában engedményesként az Kft. felperessel szemben lejárt kártérítési követelését kívánta beszámítani, ezért azt kellett tisztáznia, a kártérítésnek a Ptk. 339.§ (1) bekezdésében meghatározott együttes feltételei fennállnak-e.

Rámutatott, az alperes által csatolt jegyzőkönyvből kiolvasható, hogy alperest és az Kft-t a felmondás jogellenességéről a megbízásukból eljáró ügyvéd tájékoztatta. Kitűnik a jegyzőkönyv szövegéből az is, hogy alperest és albérlőt önmagában a felperesi nyilatkozatok nem befolyásolták üzleti döntéseik során, az oksági kapcsolat tehát hiányzik a jogellenes felperesi magatartás és az alperes által állítottan bekövetkezett kár között, továbbá a per során nem tudta bizonyítani, hogy a megbízásukból eljáró ügyvédet felperes képviselőjében fenyegető fellépéssel keresték fel ismeretlen személyek, ennek igazolására tanúnyilatkozata nem volt alkalmas. A tanú vallomásaiban ugyanis maga is arra hivatkozott, ismeretlen személyek voltak a látogatók, állították, de nem igazolták, hogy felperes képviselőjében járnak el, a személyazonosságuk tisztázása felperessel vagy hatósági eljárásban nem történt meg. A tanú ugyanakkor azt is előadta, az

Kft. és alperes az önkorlátozó rendelkezéseket kizárólag a üzletre vonatkozóan, a felperes részéről tett jogellenes nyilatkozatok alapján és a hivatkozott fenyegetés alapján hozta meg.

Az alperes által hivatkozott információk az üzlet tulajdonjogát megszerezni kívánó személyről, bérleményt is érintő tervezett ingatlanfejlesztésről sem alapozzák meg gazdasági önkorlátozást, figyelemmel arra, az ingatlan tulajdonjogát adásvétel útján megszerző személy, illetve az ingatlantulajdonos kft. üzletrészeit adásvétel útján megszerző személy a bérleti jogviszonyban a bérbeadó jogutódja, a szerződés hatálya alatt a felek jogai és kötelezettségei változatlanok maradnak. Alperes is elismerte, hogy a frekventált, városszerkezeti szempontból kiemelkedő elhelyezkedésű üzlet iránt napi gyakorisággal volt érdeklődés az ingatlanpiacon. Az ingatlan tulajdonjogának megszerzésére irányuló vételi szándék talaján kialakuló értékesítési szándék a bérbeadó tulajdonos részéről nem jogellenes magatartás, kártérítési felelősséget nem keletkeztet. Az albérlő tudomása szerint a vételi szándékkal rendelkező cég esetleges, tulajdonoskénti jövőbeli eljárása szintén nem alapozhatja meg a bérbeadó kártérítési felelősségét.

Az ingatlan felperesi birtokbavételére kizárólag a bérleti jogviszony megszűnése után került sor, amikor az ingatlan birtoklására érvényes jogcímmel már nem rendelkezett alperes, így az albérlő Kft. sem. A hatósági és peres eljárás felperes általi kezdeményezése nem jogellenes magatartás, kártérítési felelősséget szintén nem keletkeztethet, más bérleti jogviszonyokban gyakorolt más bérbeadói magatartás pedig nem lehet releváns, a felperes kártérítési felelősségét nem alapozhatja meg.

Mindezek alapján megállapította, az engedményes alperes által beszámítani kívánt kártérítési követelése alaptalan volt, így a felperesi követelést nem szüntette meg.

A megállapítási kereset körében kifejtette, tekintve, alperes vitatja a felmondás jogszerűségét, hatósági eljárásokban az ingatlan használatára a bérleti szerződés alapján jogosultként nyilatkozik, terjeszt elő jogorvoslati kérelmet, így a kért megállapítás felperes jogainak megóvása végett szükséges, a megállapítási kereset előterjesztésének Pp. 123.§-ában foglalt eljárásjogi feltételei fennállnak.

Mindebből következően úgy foglalt állást, a felperes az Ltv. 24.§ (1) bekezdés a) pontjára alapított felmondása jogszerű volt, a bérleti szerződést 2007. november 30-át követő időre megszüntette, továbbá, hogy alperes az Ltv. 17.§ (1) bekezdésére figyelemmel kötelessé vált a helyiséget rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban a felperesnek visszaadni.

Alperest a pontosított felperesi kereseti kérelem szerint kötelezte a bérleti szerződés alapján fizetendő bérleti díj és jogviszony megszűnését követő időponttól az ingatlan birtokbavételéig terjedő időre a szerződés szerinti használati díj megfizetésére.

Az ítélettel szemben alperes fellebbezett jogi képviselő útján. Az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, felperes viszontkereset szerinti marasztalását, felperes első- és másodfokú együttes perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Változatlanul állította, felperes jogellenes magatartása kereseti követelést meghaladó kárt okozott az Kft-nek. A Kft. a kártérítési igényét rá

engedményezte, ezt érvényesen és időben beszámította a felperessel szembeni tartozásába, s ennek következtében felperesnek a 2007. november 30-ára szóló felmondást megelőző fizetési felszólításban megjelölt követelése még a fizetési határidő lejárta előtt megszűntek, ezért a bérleti jogviszony felmondásának joga nem nyílt meg. Az elsőfokú bíróság álláspontját elfogadva, maga is kártérítési követelés megalapozottságának kérdését tekintette vizsgálándónak. Sérelmezte, az elsőfokú bíróság a felperes jogellenes magatartása és az Kft-nél bekövetkezett kár közötti okozati összefüggés hiányát állapította meg azáltal, hogy a bizonyítékokat nem összességükben, a Pp. 206.§ (1) bekezdésében írtak szerint értékelte. Állította, a 2006. december 20-i fenyegetés a „józan ész szabályai szerint” csak felperestől származhatott, csak ő tudott a felmondásról, és ügyvéd képviseleti jogáról. Amennyiben az Zrt. emberei lettek volna, az igazolná, a Zrt. ekkor már megállapodott a vállalatcsoporttal a bérleményt magában foglaló ingatlan megvásárlásáról, ezért magatartását felperes cselekedeteként kell megítélni. Az ingatlant érintő fejlesztési tervről szóló információ a gazdasági önkorlátozást ugyan nem alapozza meg, de a bizonyítékok összességében értékelése esetén az információ az egyik ok volt a gazdasági korlátozó döntéshozatalra, mint ahogy az is, az albérlőnek információja volt a vételi szándékkal rendelkező fél esetleges tulajdonoskénti eljárásáról. Hangsúlyozta, amennyiben bebizonyosodna felperes felmondásának jogellenessége, úgy nem állná meg a helyét az a megállapítás, a birtokbavételre már akkor került sor, amikor az ingatlan birtoklására már érvényes jogcímmel nem rendelkezett. Álláspontja szerint bizonyított, az erőszakos birtokbavétel bármikor sor kerülhetett volna. A jogellenes erőszakos birtokbavétel megtörténte is ezt igazolja, ez a módszer része a felperes eszköztárának, alappal tartott ennek megtörténtétől. Nem vitatva, hogy a hatósági eljárás kezdeményezése kártérítési felelősséget nem alapoz meg, azt hangsúlyozta, felperes számos eljárást (törvényességi felügyeleti, felszámolási, birtokháborítási eljárást) indított, komoly erőforrásokat használt arra, bármilyen módon „térdre kényszerítse”, együttműködési kötelezettségétől azonban elzárkózott. Azt is hangsúlyozta, a közismert események is azon okok között szerepeltek, melyek miatt az Kft-nek gazdasági korlátozó döntést kellett hoznia. Sérelmezte azt is, az elsőfokú bíróság mellőzte és tanúkenti meghallgatását, s a mellőzés indokát a Pp. 221.§ (1) bekezdésében írtak ellenére az ítéletben nem jelölte meg. Állította, a tanúk közvetlen tudomással rendelkeznek azokról a tényekről, melyekre a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés fennálltát alapozza., közvetlen résztvevő voltak a felperes kárt okozó cselekedeteinek. A tanúk vallomásával azt kívánja bizonyítani, a 2006. december 20-i fenyegetés felperestől származott, alappal tartott 2007. január 31-ét követően a bérlemény erőszakos birtokbavételétől, felperes a Ptk. 4.§ (1) bekezdésében és a Ptk. 277.§ (4) bekezdésében előírt együttműködési kötelezettségét megsértve minden eszközzel a bérleti jogviszony megszüntetésére és a bérlemény birtokba vételére törekedett, felperes jogelődje és az Zrt. már 2006-ban megállapodott a bérleményt magában foglaló ingatlan átruházásáról. meghallgatása az Zrt. cselekedeteivel kapcsolatos állításait bizonyítaná.

Vitatta továbbá a megállapítási kereset előterjeszthetősége Pp. 123.§-ban meghatározott feltételeinek fennálltát, másrészt arra hivatkozott e körben, ugyanezen tárgyú megállapítás iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt birtokháborítás miatt 27.G.300.227/2008. szám alatti perben felperes alperesként előterjesztett viszontkeresetében ugyanilyen tartalmú kérelmet terjesztett elő, így a megállapítás jelen perbeli elbírálásának a Pp. 130.§ (1) bekezdés d) pontja is az akadályát képezi.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Fenntartva az elsőfokú eljárásban előadottakat kiemelte, alperes sem vitatta fizetési kötelezettsége elmulasztását, a 2007. november 30-ára szóló felmondás alakilag szabályszerű voltát. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel változatlanul visszautasította a ügyvéddel közölt fenyegetés neki tulajdonítását, utalva arra, erre alperes csak a perben hivatkozott. Továbbra is vitatta, ha volt is gazdasági korlátozó döntés, az összefüggésben állt volna magatartásával, vagy azzal a körülménnyel, az alperes információhoz jutott a területet érintő fejlesztési tervről, illetőleg tudomása volt vételi szándékról. A birtokbavételre pedig azért került sor 2007. december 19-én, mivel a bérleti jogviszony 2007. november 30-án szűnt meg. Utalt arra is, a törvényességi felügyeleti eljárás eredményeként váltak alperes székhelyén a küldemények kézbesíthetővé, míg a kezdeményezett felszámolási eljárás a követelés alperes általi vitatása folytán nem vezethetett eredményre. Változatlanul állította, jogai alperessel szembeni megóvásának szükségessége indokolja a megállapítási kereset előterjesztését. E körben az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtti birtokháborítási jogvita, az épület átalakításával kapcsolatos építés-igazgatási eljárás, a ügyvéd által a felperesi cég vezetői ellen kezdeményezett büntető ügyek felfüggesztésre kerültek, e tényeket alperes sem vitatja. Ezen eljárások mindegyikében előkérdés, jogszerű volt-e a felperesi felmondás, megszüntette-e a bérleti jogviszonyt vagy sem.

Alperes fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében kronológiai sorrendben jelölve a per eldöntése szempontjából jelentősnek vélt eseményeket, a korábbi perbeli állításait, nyilatkozatait fenntartva hangsúlyozta, a bizonyítékokat helyesen, a maguk összességében értékelve viszontkeresete alátámasztott, a 2006. december 20-ig történt események okozta fenyegetettség és megnövekedett üzleti kockázat miatt kényszerült az albérli döntési helyzetbe. Kiemelte, felperes jogellenes cselekményeinek elmaradása, együttműködési kötelezettsége teljesítése esetén nem került volna sor a december 20-i döntéshozatalra, ezért a károk és a felperesi magatartás között okozati összefüggés fennáll, e körben az indítványozott tanúbizonyítás nem mellőzhető.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A 2006. június 30-áig hatályban volt, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (régi Gt.) 2.§ (2) bekezdése a korlátolt felelősségű társaságokat jogi személyiséggel ruházta fel. A (3) bekezdése pedig kimondta azt is, a gazdasági társaság saját cégneve alatt jogképes, jogokat szerezhetsen és kötelezettségeket vállalhat, így különösen tulajdont szerezhetsen, szerződést köthetsen, pert indíthat és perelhet.

(Ezzel azonos szabályozást tartalmaz a 2006. július 1-jén hatályba lépett gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 2.§ (3) bekezdése is.)

A szerződésen kívüli károkozásra, kártérítési felelősségre irányadó Ptk. 339.§-a szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni.

A Ptk. 355.§ (4) bekezdés szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt is meg kell téríteni.

Az önálló jogalanyisággal rendelkező korlátolt felelősségű társaságok tehát polgári jogviszonyok önálló alanyaivá válhattak, s ily módon önálló kártérítési felelősség is terhelhette őket. E felelősségük azonban önálló jogalanyiságuk folytán szintén független volt tagjaiktól (tulajdonosaiktól), kártérítési felelősségük megítélése során tehát tagjaik cselekményei, magatartása a társaság terhére nem volt értékelhető.

Az adott ügyben az alperesi bérlő az albérlő felperesi bérbeadóval szembeni, ráengedményezett kártérítési követelése bérleti díj tartozásába beszámítására, ezzel bérleti díjfizetési kötelezettsége megszűnésére alapítva vitatta a kereseti kérelmet, s ezen kártérítési igény képezte viszontkeresetének jogalapját is.

Minderre figyelemmel helyesen indult ki az elsőfokú bíróság annak vizsgálatából, az Kft. beszámítás, illetve a viszontkereset alapjául megjelölt kára felperes keresetben hivatkozott jogellenes magatartására volt-e visszavezethető, azzal állt-e összefüggésben. Az elsőfokú bíróság ugyancsak helytállóan állapította meg a tényállást a rendelkezésére álló adatok okszerű mérlegelésével, értékelésével, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A Fővárosi Ítéltábla az okozati összefüggés hiánya tekintetében is osztotta az elsőfokú bíróság kifejtett álláspontját, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel azonban a következőkre mutat rá.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt, hogy a felperes 2006. december 12-i és december 19-i, az óvadék biztosításának elmulasztására alapított felmondása jogsértő volt, ahhoz szerződést megszüntető hatás nem fűződhetett, a szerződés és ennek folytán az alperes bérleti díjfizetési kötelezettsége is fennmaradt.

Arra is helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a 2006. december 20-i jegyzőkönyvben említett személyek kiléte, felperesi érdekkörbe tartozása nem volt megállapítható, s ennek folytán „nyomásgyakorlás” a felperes terhére sem volt róható. A rendelkezésre álló adatok, és az alperes által többször hivatkozott, említett jegyzőkönyvben foglaltak sem támasztották továbbá alá, hogy a jogellenes felmondás szükségszerű, egyetlen ésszerű következménye lett volna az Kft. gazdasági döntése.

Az alperes és az Kft. ugyanis a felmondásokat jogellenesnek, ennek következtében a bérleti és az albérleti jogviszonyt a későbbiekre nézve is fenntarthatónak tekintette, és erre figyelemmel a felmondásokat követően is a bérleményt birtokában tartotta.

Nem voltak elzárva továbbá attól sem, hogy jogi álláspontjukra figyelemmel szükség esetén jogi úton szerezzenek jogvédelmet.

Alperes 2007. április 10-én kelt, felperesi jogelődnek címzett levelében az Kft. károsodását kizárólag a jogellenes felmondásokkal hozta összefüggésbe, a kár bekövetkezte okául még csak az Kft. felmondásokról történő tudomásszerzését jelölte meg.

A perben azonban már több olyan 2006. december 20-át megelőző eseményre is hivatkozott, amelyek által okozott fenyegetettség és megnövekedett üzleti kockázat miatt kényszerült az albérlő üzleti tevékenységét korlátozó döntésre, állítva, mindezek együttes, maguk összességében történő értékelése esetén a felperesi magatartás és a kár közötti okozati összefüggés fennállta nem vitatható el.

Felperes a régi Gt. és a Gt. említett rendelkezései értelmében tagjaitól elkülönült, önálló jogalany. Ezen, a tagoktól független jogalanyiságra figyelemmel az elsőfokú bíróság ugyancsak helytállóan mutatott rá arra, hogy az esetleges tulajdonosváltások, jövőbeli tulajdonosváltások az új üzletrész tulajdonosok jövőbeli vélt szándéka a felperes magatartása körében irreleváns, s azt is helyesen állapította meg, hogy az sem minősül jogellenes magatartásnak, ha a felperesi jogelőd, vagy felperes értékesíteni kívánta volna az ingatlant, s mindebből

következően az alperes által sérelmezett szervezeti változás, felperes kiválása sem minősülhet kártérítési felelősséget megalapozó körülménynek.

Ugyancsak nem voltak értékelhetőek a felperes magatartása körében a bérleményt érintő, a bérleményre vonatkozó potencióális befektetők ismertté vált fejlesztési elképzelései, illetve más cégek által akár a ingatlanokkal, akár az alperes más helyeken lévő üzleteivel kapcsolatos esetleges erőszakos cselekményei sem.

Mindezekre tekintettel, ha volt is az alperes által megjelölt körülmények sajátos összjátéka folytán az albérlő tevékenységét fenyegető helyzet, állapot, az nem felperes magatartásával volt összefüggésbe hozható.

A felperesi magatartással összefüggő kár hiányában pedig az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte a per eldöntése szempontjából nem releváns tényekre vonatkozó további bizonyítást, helytállóan marasztalta alperest, s utasította el a viszontkeresetet.

Ugyancsak helytálló a határozata a megállapítási kereset tekintetében is az ott kifejtett indokok alapján, valamint azon okból is, felperes a per tárgyát képező bérleményt időközben birtokba vette, ezért ezt követően birtokbaadásra, kiürítésre kötelezés iránti, marasztalásra irányuló kereseti kérelmet már nem terjeszthetett elő. Figyelemmel továbbá arra, alperes ellenkérelmében beszámításra hivatkozással vitatta a bérleti díjtartozása fennálltát, ennek alapján a 2007. november 30-ára szóló felmondás jogszerűségét, ezen felmondás érvényességéről e perben döntést kellett hozni, mely döntés éppen az előkérdését képezi alperes fellebbezésében hivatkozott pernek is, így megalapozatlanul utalt fellebbezésében a megállapítási kereset Pp. 130.§ (1) bekezdés d) pontjában írt akadályára.

Mindezek alapján azt kellett megállapítani, az elsőfokú bíróság határozata minden tekintetben helytálló.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a fenti kiegészítésekkel - az abban foglalt helyes indokok alapján a Pp. 254.§ (3) bekezdése szerint helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés c) pontja, (5)-(6) bekezdése, valamint 4/A.§-a alkalmazásával megállapított, a kifejtett ügyvédi munkával arányos, mérsékelt összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Az alperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint másodfokú eljárási illetéket a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az államnak megfizetni.

Budapest, 2010. április 9.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Felker László s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Sárközi Veronika
bírószági ügyintéző